

10. TEKMOVANJE ZA TURISTIČNEGA VODNIKA

AVTENTIČNA ISTRSKA VASICA KORTE

Dijak: Martin Burdych, 2. b ET

Mentor: Leon Senica

Koper, maj 2023

KAZALO

UVOD	1
1 OPIS KRAJA IN PROGRAM VODENJA	2
1.1 Opis kraja	2
1.2 Program vodenja.....	3
1.3 Stroški vodene poti.....	4
2 OPIS POTI PO ODSEKIH.....	5
2.1 Dopoldanski del.....	5
2.2 Popoldanski del	8
3 ZBIRKA INFORMACIJ ZA SAMOSTOJNI OGLED POTI.....	11
ZAKLJUČEK	12
LITERATURA IN VIRI	13

KAZALO TABEL

Tabela 1: Tehnični načrt vodenja	4
--	---

KAZALO SLIK

Slika 1: Lega vasi Korte	2
Slika 2: Korte Gornja vas	2
Slika 3: Korte Dolnja vas	3
Slika 4: Šola Korte ter vas v ozadju	3
Slika 5: Vodni vir Frata	5
Slika 6: Vodni vir Parila	6
Slika 7: Gostilna Korte	8
Slika 8: Najdba iz Kaštelirja.....	8
Slika 9: Cerkev sv. Antona Puščavnika.....	9
Slika 10: Klet Korenika & Muškon.....	10
Slika 11: Kaštelir	10

UVOD

Sem Martin Burdych, dijak 2. letnika smeri Ekonomski tehnik na Srednji ekonomsko-poslovni šoli Koper. V sklopu predmeta Sodobno gospodarstvo smo pričeli spoznavati turizem, ki je v našem kraju zelo močna gospodarska dejavnost. Področje turizma me tudi osebno zelo zanima, zato sem se odzval na ponudbo mentorja, ki mi je predlagal, da se prijavim na 10. tekmovanje za TURISTIČNEGA VODNIKA, ki ga razpisuje Turistična zveza Slovenije.

Moja seminarska naloga opisuje pot po znamenitostih istrske vasice Korte. Za to sem se odločil, ker tudi sam živim v njej. Predvsem pa, ker je v Kortah veliko naravnih ter zgodovinsko pomembnih biserov, ki še niso raziskani in so večini turistom neznani.

Ker se zavedam, da je turistični vodnik pomembna vez med turisti in lokalnim okoljem ter pomemben člen turistične ponudbe je **namen** moje naloge, da zamišljeno turistično pot z bogato istrsko tradicijo, resnično vpeljem v turistično ponudbo našega kraja.

Z izdelavo naloge želim med drugim doseči tudi naslednje cilje:

- Predstaviti bogato istrsko tradicijo naše vasi Korte;
- ugotoviti, kako sestaviti zanimivo turistično pot skozi našo vas;
- povečati turizem na območju naše vasi.

Kot mladi turistični vodnik želim svojemu domačemu kraju doprinesti večjo prepoznavnost.

1 OPIS KRAJA IN PROGRAM VODENJA

1.1 Opis kraja

Korte oziroma Dvori nad Izolo (italijansko Corte), so istrska vasica s približno 900 prebivalci (podatek iz leta 2020). Korte spadajo v občino Izola in so največje naselje znotraj te občine. Vas se razteza na površini 4,95km², z gostoto prebivalstva 170 preb./km². Leta 1472 se je ta vas prvič pojavila pod imenom »Kurte«, v testamentu Dominika Gardine. Nadmorska višina vasi je 224 metrov iz vseh strani pa vas oblegajo prelepi razgledi na alpski ter dinarski svet, na drugi strani pa na sečoveljske soline, piranski zaliv ter na slovensko-hrvaško mejo.

Slika 1: Lega vasi Korte

Vir: <https://map.kastelir.eu/sl/node/645>

Naselje je sestavljeno iz dveh delov: Gornja vas in Dolnja vas. V Dolnji vasi so hiše strnjene v ozke ulice, v ulici pa najbolj izstopa edini »nebotičnik«, v tem delu je tudi mestna hiša baročnega značaja. Glavna znamenitost Dolnjega dela je stara slovenska ljudska šola iz leta 1819. V Gornji vasi je cerkev sv. Antona Puščavnika z Bigoccijevimi baročnimi oltarji iz leta 1762. Poleg vsega tega pa je vas poznana tudi po izkopavanjih na Kaštelirju ter po vodnih virih.

Slika 2: Korte Gornja vas

Vir: <https://map.kastelir.eu/sl/node/645>.

Slika 3: Korte Dolnja vas

Vir: <https://map.kastelir.eu/sl/node/645>.

V vaškem predelu Čedlje se nahajta dve gostilni, združni dom, balinarsko igrišče ter Prostovoljno gasilsko društvo Korte. To je del, ki predstavlja središče vasi. V bližini se nahaja tudi podružnična šola Vojke Šmuc Izola, ki so jo zaradi vse večjega števila prebivalcev, pred 5 leti povečali za dve novi učilnici.

Slika 4: Šola Korte ter vas v ozadju

Vir: <https://map.kastelir.eu/sl/node/645>.

1.2 Program vodenja

Gre za celodnevni dogodek, ki je primeren za vse generacije. Za vodenje se skupina vnaprej dogovori s turističnim vodnikom. Datum vodenja se prilagodi želji skupine. V osnovi je zbirno mesto na parkirišču združnega doma v centru vasi Korte, ki se lahko prilagodi glede na želje skupine.

Celodnevni dogodek je razdeljen na več delov, ki so prikazani v naslednjem tehničnem načrtu vodenja:

Tabela 1: Tehnični načrt vodenja

Zap. št.	Naziv odseka	Časovni okvir	Opomba	Kontakt
1.	Zbirno mesto: parkirišče zadružnega doma v centru vasi Korte	10.00 – 10.09	Vodnik skupini poda osnovna navodila in list s programom vodenja	/
2.	Frata pod Brnjico	10.10 – 10.40	/	/
3.	Vodni vir Parila	11.00 – 11.20	/	/
4.	Kal ali puč Pesek	11.55 – 12.10	/	/
5.	Frata v Medoših	12.25 – 12.40	/	/
6.	Gostilna Korte	13.00 – 14.30	Skupno kosilo	Gostilna Korte d.o.o. Korte 44, 6310 Izola, +386 5 642 02 00, info@gostilnakorte.si
7.	Galerija Korte	14.35 – 15.20	/	KULTURNI DOM KORTE KORTE 44, 6310 Izola, info@korte-kultura.net
8.	Cerkev sv. Antona Puščavnika	15.25 – 15.45	/	/
9.	Degustacija vina v vinski kleti Korenika & Muškon	16.00 – 17.30	/	Eko mit d.o.o. Korte 115c, 6310 Izola, +386 (05) 6421 049
10.	Kaštelir	17.30 – 19.30	/	/
11.	Turistična kmetija Kotrle	19.35 – 21.30	/	Izletniška kmetija Kotrle, Parecag 49 6310 Izola, +386 (0)41 560 281, turist.kmetijakotrle@g mail.com

Vir: lastno delo.

1.3 Stroški vodene poti

Glede na trenutno stanje cen sem ocenil, da bi znašal osnovni paket vodenega ogleda **45,00 EUR na odraslo osebo oz. 20,00 EUR na otroka** (starost do 15 let). V ceno je vključen: voden ogled z razlago, ogled galerije, ogled Kaštelirja, osnovno kosilo, osnovna degustacija vina, manjša pogostitev na turistični kmetiji Kotrle.

Glede na dodatne želje in potrebe skupine (morebitni večji obroki hrane in pijače ipd.) se lahko cena paketa prilagodi.

2 OPIS POTI PO ODSEKIH

2.1 Dopoldanski del

- **Odsek 1: Zbirno mesto**

Ob 10.00 se s skupino zberemo na parkirišču zadružnega doma v centru vasi Korte. Turistom se na kratko predstavi pot, ki jo bodo ta dan opravili. Sledi začetek poti proti prvi postaji.

- **Odsek 2: Frata pod Brnjico**

Vodni vir Frata leži v Čedljah, petdeset metrov pod glavno cesto. Pot je lepo urejena ter redno oskrbovana iz strani vaških društev. Tu so včasih napajali živino, predvsem krave, ki jih je bilo v vasi veliko. Med vojno pa so tukaj vojaki odžejali konje. Vir pa ni bil namenjen le napajanju živine, ampak je bil tudi kraj, kjer so ženske prale perilo. Iz bližnje vasi so hodile k fontani, kjer so perilo oprale in ga odnesle domov. Včasih so perilo ob izviru tudi sušile. Tako kot pri drugih vodnih virih je tudi tu v poletnih mesecih vode primanjkovalo, zato so rezervoar zaklepali in je bil odprt le nekaj ur na dan. Bogatejše družine v vasi pa so imele ob hišah »šterne«. Nekatere so ohranjene še danes, ljudje so jih obnovili, vodo pa uporabljajo za zalivanje vrtov. Na tem prvem viru bi turistom bilo predstavljeno, čemu je ta vodni vir sploh služil. Prikazalo bi se kako so včasih istrska dekleta ter žene prale perilo, vsak od turistov bi lahko to tudi sam preizkusil.

Slika 5: Vodni vir Frata

Vir: lastna slika.

- **Odsek 3: Vodni vir Parila**

Druga postaja se nahaja 15 minut hoje od Frat pod Brnjico, po gozdni poti od prvega vodnega vira. Vodno zajetje leži na pobočju blizu naselja Cetore in je 200 metrov oddaljeno od obnovljenega vaškega doma. Vir leži ob poljski poti med urejenimi in obdelanimi kmetijskimi zemljišči, ki so zasajena predvsem s trtami, oljkami, sadnim drevjem ter vrtninami in poljščinami. Do njega je mogoče priti peš ali s kolesom tako iz Kort kot tudi iz Ceter. Sprehajalna pot poteka tik ob vodnemu zajetju, zato je lažje dostopen za sprehajalce, kolesarje, pa tudi kmete, ki vodo uporabljajo za zalivanje kmetijskih površin. Vir je bil zgrajen okoli leta 1925. Iz kamna zgrajen objekt sestavljajo vodohram, korito za pranje perila in korito za napajanje živine. Prostor, kjer so vodna korita je obdan s kamnitim zidom. Ko so Cetore dobile javni vodovod, je bil vodni vir opuščen, vendar so ga obnovili zaradi potreb kmetijstva in ohranjanja kulturne dediščine na podeželju. Včasih, ko so prebivalci Ceter živeli le od kmetijstva, prodaje mleka, oljčnega olja, vina in zgodnjih pridelkov, je bil vir zelo pomemben in nepogrešljiv za prebivalce. Žene so prale zelenjavo, perilo, bil pa je tudi kraj, kjer so si ženske pripovedovale najnovejše vaške novice. Bil je eden glavnih vodnih virov za oskrbo Ceter. Poleg vodnih zajetij pa so bili prebivalci odvisni tudi od vaških vodnjakov (štern) in drugih napajališč za živino (pučev).

Slika 6: Vodni vir Parila

Vir: lastna slika.

- **Odsek 4: Kal ali puč Pesek**

Nato sledi 35 minut hoje do naslednjega vodnega vira - Kal ali puč Pesek. Vaškim mlakam, ki so plod človekovega dela domačini v Istri pravijo kal ali puč. Puč se v Kortah nahaja v neposredni bližini vaškega jedra, dostop do njega je danes možen peš ali s kolesom. Včasih so ga uporabljali za napajanje živine, zato je bil dostop do napajališča prilagojen živalim in zato položen. Danes je puč obnovljen in zavarovan s kamnitim zidom, da se prepreči drsenje zemlje v vodo. Dno je betonirano. Urejen je tako, da se lahko v kotanji nabira deževnica, vendar je v poletnih, sušnih obdobjih brez vode. Večnamenski vodni kal je bil včasih tudi priljubljeno vaško zbirališče, v sušnih obdobjih, ko v njem ni bilo vode, je bil namenjen vaškim plesom. Danes kmetje vodo uporabljajo za zalivanje. Ohranjanje pučev je pomembno tudi za ohranitev narave, saj je to življenjski prostor za mnoge živali (žabe, pupki, kačji pastirji ipd.) in rastline (vodne in obvodne).

- **Odsek 5: Frata v Medoših**

Pot nadaljujemo v zaselek Medoš, ki je od prejšnje točke oddaljen 15 minut hoje. Če se iz centra Medošev za približno 300 m spustimo proti dolini Dragonje, pridemo do starega vodnega zajetja - fontane Frata. Namenjena je bila pranju perila in sicer tako, da je lahko več žensk hkrati pralo. Ko je bila velika suša, je bil pritok vode znatno manjši in niso več prali. Začelo se je varčevati. Zapirali so spodnjo pipo in so samo proti večeru, ob določeni uri delili vodo. Vsak dan je bila za delitev vode zadolžena ena družina. Tako je ključ romal vsak dan k drugi družini. Vodo na fontani so vaščani uporabljali tudi zato, da so odžejali živino. Fontano so zgradili leta 1923, na kamniti plošči na sami fontani je napis - VILA MEDOSSI 1923.

Po ogledu Frate v Medoših bi se odpravili v idilično Gostilno Korte, kjer bi okusili avtentične istrske jedi kot so bobiči (mineštra s koruzo in fižolom), fuže ali njoke z divjačino, domač pršut, sir ipd.

Slika 7: Gostilna Korte

Vir: <https://gostilnakorte.si/>.

2.2 Popoldanski del

- **Odsek 6: Galerija Korte**

Po kosilu, ob 14.30, bi obiskali galerijo Korte, ki se nahaja v neposredni bližini gostilne. Zbirka vključuje 23 slik preteklih ex-temporov, v njej se nahaja vitrina z enim novejših odkritij bližnjega arheološkega najdišča na Kašlerju – kašlerskim goničem, stari albumi in rekonstrukcija šavrinskega cundra ali štracarja (prazgodovinskega bajeslovnega lika subtropskega sveta).

Slika 8: Najdba iz Kaštelirja

Vir: <https://map.kastelir.eu/sl/node/645>

- **Odsek 7: Cerkev sv. Antona Puščavnika**

Nato bi pot nadaljevali do Gornje vasi, 5 minut oddaljena nova postaja od galerije. Na tej postaji bi si ogledali cerkev sv. Antona Puščavnika, z Bigoccijevimi baročnimi oltarji iz leta 1762. V cerkvi je tudi glagolski napis Paskvala Molce iz leta 1468 in plošča v latinščini iz leta 1812 »iliru« Petru Benedettiju, ki je leta 1797 nad staro zgradil večjo cerkev in leta 1799 postavil zvonik. Cerkev je leta 1939 s freskami poslikal Virgil Pitscheider, sodoben oltar pa leta 1983 projektiral arhitekt Kvaternik.

Slika 9: Cerkev sv. Antona Puščavnika

Vir: Župnija Korte.

- **Odsek 8: Degustacija vina v vinski kleti Korenika & Muškon**

Pot nas bi od cerkve zapeljala v bližnjo klet, kjer bi lahko obiskovalci degustirali najboljša istrska bela ter črna vina. Ker pa je ta pot namenjena vsem generacijam, bi med tem časom balinarski klub Korte poskrbel, za predstavitev balinanja za otroke stare med 7 in 15 let.

Slika 10: Klet Korenika & Muškon

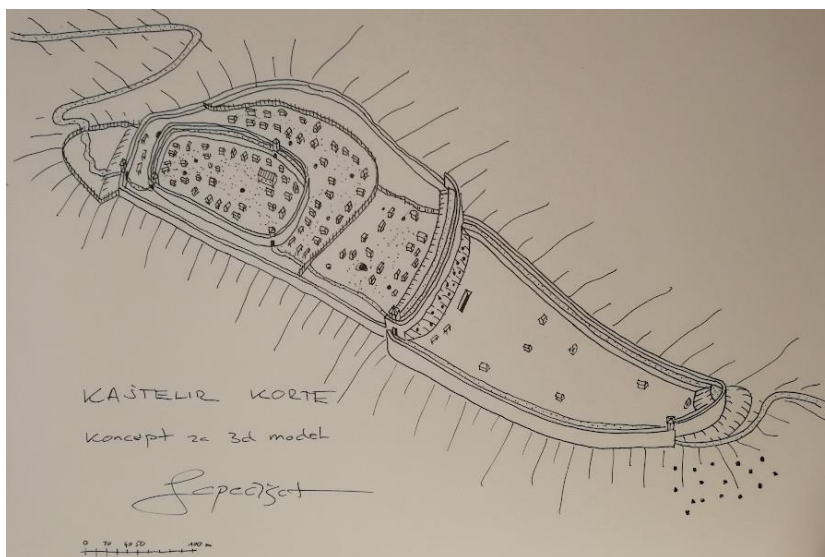

Vir: Klet Korenika & Muškon.

- **Odsek 9: Kaštelir**

Po degustaciji vina se počasi bliža sončni zahod, zato bi se odpravili proti razgledni točki na Kaštelir, še prej pa bi po poti raziskovali zgodovino odkopavanj. Prazgodovinsko gradišče, utrdba Histrov, »stražarnik« tržaškega zaliva in južne Istre. Ogledali bi si najdbe: zidove, bronasto okrasje, keramiko takratnega časa, vaze iz 7. stol. pr. Kr. Na vrhu Kaštelirja pa bi preizkusili jedi, ki so jih jedli Histri.

Slika 11: Kaštelir

Vir: <https://map.kastelir.eu/sl/node/645>.

- **Odsek 10: Turistična kmetija Kotrle**

Počakali bi na sončni zahod ter se odpravili na večerjo na turistično kmetijo Kotrle, kjer bi se naša skupna pot tudi zaključila ob sproščenem druženju.

3 ZBIRKA INFORMACIJ ZA SAMOSTOJNI OGLED POTI

V tem poglavju so navedene osnovne informacije, kontakti in drugi podatki za obiskovalce našega kraja:

- **Krajevna skupnost Korte**

Korte 44, 6310 Izola
05 642 11 70, 051 259 576
ks.korte@izola.si

- **Gostilna Korte d.o.o.**

Korte 44, 6310 Izola,
+386 5 642 02 00,
info@gostilnakorte.si

- **Korenika & Moškon - Eko mit, vinarstvo, d.o.o.**

Korte 115c, 6310 Izola,
+386 (05) 6421 049

- **Galerija Korte - Kulturno društvo Korte**

Korte 44, 6310 Izola
<https://www.korte-kultura.net/>

- **Izletniška kmetija Kotrle, Parecag 49**

6310 Izola,
+386 (0)41 560 281
turist.kmetijakotrle@gmail.com

- **Cerkev sv. Antona Puščavnika**

Župnija Korte
Korte 73, 6310 Izola

- **Arheološko najdišče Kaštelir pri Čedljah**

GPS koordinate: 45.49088222631162, 13.645410069141846
Več podatkov: <https://map.kastelir.eu/sl/node/645>

ZAKLJUČEK

Predstavljeno turistično pot sem po odsekih sam tudi prehodil. Z veseljem lahko zaključim, da je pot v praksi izvedljiva in prepričan sem, da bo vsem obiskovalcem našega kraja zelo zanimiva.

Predstavniki (turistično društvo, kmetije ipd.), ki sem jih predstavil pri posameznih odsekih, so bili navdušeni nam predstavljeno potjo in so pripravljeni pomagati pri nadaljnjem razvoju turističnega vodenja v našem kraju.

Veseli me, da lahko s podporo sovaščanov nadalje razvijam svojo turistično pot in na ta način, kot mladi turistični vodnik, doprinesem k večji prepoznavnosti našega kraja.

Vabim vas v Korte, v središče izolskega podeželja.

LITERATURA IN VIRI

1. Morato, N. (1998). Popotovanje po Izolskem podeželju.
2. Burdych, J., Korenika, T., Vargazon, M., Benčič, S. (2011). Po poteh vodnih virov.
3. <https://www.facebook.com/gostilnakorte/videos>
4. https://www.korte-kultura.net/dej_galerija.php?id=142&cat_id=10&p=#ontitle
5. <https://sl.wikipedia.org/wiki/Korte>
6. <https://map.kastelir.eu/sl/node/645>
7. <https://zemljevid.najdi.si/kraj/POI46571/korte>
8. <https://www.korenikamoskon.si/>